

DİSTALE MİGRE GÖMÜLÜ DİŞLERİN GÖRÜLME SIKLIĞI VE TEDAVİ SEÇENEKLERİ

THE FREQUENCY OF THE DISTALLY MIGRATED IMPACTED TEETH IN JAWS AND THEIR TREATMENT CHOICES

¹İbrahim DAMLAR, ^{1*}Ahmet ALTAN, ¹Soydan KILIÇ, ²Mehmet ADIGÜZEL,
³Mehmet Gökhan TEKİN

¹Mustafa Kemal Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ağız-Diş ve Çene Cerrahisi A.D., Hatay.

²Mustafa Kemal Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Endodonti A.D., Hatay.

³Mustafa Kemal Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Restoratif Diş Tedavisi A.D., Hatay.

Özet

Bu çalışmanın amacı; Hatay ve çevresinde yaşayan bireylerde, çenelerin distale migrasyon gösteren gömülü dişlerini tespit etmek, cinsiyete göre dağılımını göstermek ve tedavi seçeneklerini belirtmektir.

Bu retrospektif çalışmada; Aralık 2010 ve Kasım 2013 arasında Mustafa Kemal Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'ne, çeşitli sebeplerle başvuran 6378 hastanın (3485 kadın, 2893 erkek) panoramik radyografileri tarandı. Radyografik olarak çenelerde gömülü kalmış distale migrasyon gösteren dişler kaydedildi.

Distale migrasyon görülme sıklığı % 0.172 olarak tespit edildi. Distale migrasyon vakaları 5 kadın ve 6 erkek hastada görüldü. Kadınlarda görülme sıklığı % 0.143, erkeklerde görülme sıklığı % 0.207 olarak belirlendi.

Distale migre gömülü dişlerin 1'i maksillar kanin, 1'i maksillar ikinci premolar, 1'i mandibular birinci premolar, 2'si mandibular kanin ve 6'sı mandibular ikinci premolardı.

Çenelerde distale migrasyon nadir olarak görülen bir dental anomalidir. Tedavisi; dişin çekimi, takibi ya da ortodontik olarak sürdürülmesidir.

Anahtar Kelimeler: Diş, gömülü, panoramik radyografi, retrospektif çalışmalar.

Abstract

The purpose of this study was to determine the frequency of distally migrated impacted teeth in jaws, performing the distributions according to sex and to define their treatment choices.

In this retrospective study, panoramic radiographs of 6378 patients (3485 women, 2893 men) were investigated. The patients referred to Mustafa Kemal University, Faculty of Dentistry, Hatay between December 2010 and November 2013. Radiographically impacted and distally migrated teeth were recorded.

In 11 patients, there were distally migrated impacted teeth detected. The frequency of the distally migrated teeth was found to be 0.172 percent. (0.143 percent in women and 0.207 in men)

Distally migrated impacted teeth are 1 maxillary canine, 1 maxillary second premolar, 1 mandibular first premolar, 2 mandibular canines, 6 mandibular second premolars.

Distally migration is rarely seen dental anomaly in the mandible. Treatment choices of this condition are tooth extraction, following and tooth extrusion.

Key words: Impacted, panoramic radiography, retrospective studies, tooth.

Giriş

Gömülü diş; dental arka beklenen zamanda yerini alamayan dişler için kullanılan bir terimdir (1,2). Normal olarak süremeyen, kemik içindeki gelişme bölgesinden uzaklaşmış dişler ise migre diş olarak tanımlanır (3). Gömülü dişler mezial ya da distale migrasyon gösterebilirler. Migrasyon vakaları kadınlarda

erkeklerle oranla daha sık görülen bir durumdur (3-5).

Komşu dişlerin yapmış olduğu basınç, odontoma, yer darlığı, süt dişlerin erken kaybı ya da geç düşmesi gibi lokal nedenler ve heredite, konjenital sifiliz, tüberküloz gibi sistemik nedenler dişlerin migrasyonuna neden olabilmektedir (1). Çiğneme kuvvetlerinden dolayı dişler meziale migrasyon gösterirler, gömülü dişin distale migrasyonu da söz konusudur ama nedeni tam olarak anlaşılamamıştır (6). Migrasyon vakalarının erken teşhisinde diş normal pozisyonunda sürdürülebilir fakat teşhiste geç kalınırsa ortodontik ve cerrahi müdahale gerekebilir (3).

Distale migrasyon gösteren gömülü dişlerin tespitinde ağız içi periapikal

*İletişim Adresi

Dr. Ahmet Altan
MKÜ Tayfur Sökmen Kampüsü
Diş Hek. Fak. Ağız-Diş ve Çene Cerrahisi A.D
Antakya / HATAY

Tel: 0505 701 31 89

e-mail: dt.ahmetaltan@gmail.com

radıyografiler yeterli olmayabilir. Bu dişler sıklıkla daimi diş apekslerinin altında, horizontal olarak konumlandıklarından; radyografik incelemede panoramik ve oklüzal radıyografiler daha doğru bir tercih olacaktır (3).

Çalışmamızda Hatay ve çevresinde yaşayan bireylerde, çenelerin distale migrasyon gösteren gömülü dişlerini tespit etmek, cinsiyete göre dağılımını göstermek ve tedavi seçeneklerini belirtmek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Bu araştırma, Aralık 2010-Kasım 2013 arasında Mustafa Kemal Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi'ne çeşitli dental şikayetler nedeniyle başvuran 6378 hastanın (3485 kadın, 2893 erkek) panoramik radıyografilerinin geriye dönük olarak değerlendirilmesinden oluşmaktadır.

Muayene sırasında panoramik radıyografi endikasyonu konan hastalarda, tüm panoramik radıyografiler PantOs DG XP cephe (Blue-x Imaging S.r.l., Assago, Italy) cihazı kullanılarak, tecrübeli teknisyen tarafından çekildi. Tamamı dijital olarak çekilmiş ve cihazın arşiv sisteminde depolanmış filmler tarandı. Mandibula ve maksillada kemik içerisinde normal gelişme bölgesinden distale doğru uzaklaşmış ve ağız içerisine tam olarak sürememiş dişler kaydedildi. Hastanın yaşı, cinsiyeti kaydedilip gömülü distale migre dişin lokalizasyonu belirlendi.

Elde edilen verilerden çenelerde distale migre gömülü dişlerin görülme sıklığı, lokalizasyonu ve cinsiyete göre dağılımı belirlendi.

Bulgular

Araştırma sonucunda; 6378 panoramik radıyografinin 11'inde (% 0.172) distale migrasyon gösteren gömülü diş rastlandı. 11 vakanın 6'sı erkek, 5'i bayan hastalarda görüldü. Dişlerin 2'si maksillada, 9'u mandibulada lokalizeydi (Tablo-1). Olguların hepsi tek taraflı olarak tespit edildi, 9'u çenelerin sağ tarafında (Resim-1), 2'si sol tarafta görüldü (Resim-2). Distale migrasyon oranı kadınlarda % 0.143, erkeklerde % 0.207 olarak belirlendi.

Distale migre gömülü dişlerin 1'i maksillar kanin, 1'i maksillar ikinci premolar (Resim-3), 1'i mandibular birinci premolar, 2'si

mandibular kanin (Resim-4) ve 6'sı mandibular ikinci premoları (Tablo-2).

CİNSİYET	ÜST ÇENE	ALT ÇENE	TOPLAM
KADIN	1	4	5
ERKEK	1	5	6
TOPLAM	2	9	11

Tablo 1. Distale migre gömülü dişlerin lokalizasyonları ile cinsiyet ilişkisi

Resim 1. Mandibular 1. molar dişin mezial kökünde rezorpsiyon yapan distale migre 2. premolar diş

Resim 2. Distale migre mandibular 1. premolar diş

Resim 3. Distale migre maksillar 2. premolar diş

Resim 4. Distale migre mandibular kanin diş

LOKALİZASYON	KANİN	1.PREMOLAR	2.PREMOLAR	TOPLAM
ÜST ÇENE	1	-	1	2
ALT ÇENE	2	1	6	9
TOPLAM	3	1	7	11

Tablo 2. Distale migre gömülü dişlerin dağılımı

Tartışma

Matteson (7) Amerika'da, Sutton (9) Avustralya'da yaptıkları çalışmada distal migrasyon oranını % 0.25 olarak belirtmiştir. Demirkol ve ark. (8) ise Güneydoğu Anadolu bölgesinde bu oranın % 0.019 olduğunu bildirmişlerdir. Bizim çalışmamızda ise Hatay'da yaşayan bireyler için distal migrasyon oranı %0.172'dir. Literatürde migrasyon vakalarının cinsiyete göre dağılımına bakıldığında kadınlarda erkeklere oranla daha fazla rastlandığını bildiren çalışmalar vardır (3-5). Çalışmamızda migrasyon olgularının beşi kadınlarda, altısı erkek hastalarda tespit edilmiştir. Distal migrasyon oranı kadınlarda %0.143, erkeklerde %0.207 olarak hesaplanmıştır. Çalışmanın sonuçları bu bakımdan literatürle desteklenmemektedir. Migrasyonun etiolojisinde heredite, çevresel, lokal ve sistemik faktörler rol oynamaktadır (1). Sonuçların farklı ülkelerde, aynı ülkenin farklı bölgelerinde (10) değişiklik göstermesi bu nedene bağlanabilir.

Migrasyon vakalarını gömülü dişin çeşidine göre incelediğimizde; mandibular 1. premolar dişin distale migrasyonunu rapor eden sadece bir çalışmaya rastlanmıştır ve görülme oranının distale migrasyon gösteren mandibular kanin dişle aynı olup %0.01'dir (8). Mandibular 2. premolar dişin distale migrasyon oranı %0.25 olarak rapor edilmiştir (3,7). Çalışmamızda;

distale migre gömülü dişlerin 1'i maksillar kanin (%0.016), 1'i maksillar ikinci premolar (%0.016), 1'i mandibular birinci premolar (%0.016), 2'si mandibular kanin (%0.031) ve 6'sı mandibular ikinci premoları (%0.094). Bu dişlerin migrasyon sınıflaması yapılmadan normal gömülü kalma oranlarına baktığımızda maksillar kanin (%4.8), maksillar 2. Premolar (%0.13), mandibular 1.premolar (%0.22), mandibular kanin (%0.17), mandibular 2. premolar (%0.7) olduğunu görmekteyiz (11). Toplam gömülü kalma oranlarını distale migre gömülü kalma oranlarıyla kıyasladığımızda distale migrasyon vakalarının ender olduğu söylenebilir.

Birinci molar dişin kökünde görülen rezorpsiyon ve bu dişin erken kaybı premolar dişlerin distale doğru migrasyonunda önemli bir etkidir (7,9,12). Çalışmamızda saptanan vakaların üçünde birinci molar dişin kaybı, ikisinde molar dişlerin mezial köklerinde rezorpsiyon söz konusudur. Çalışmamız dişlerin normal pozisyonlarında sürmemesinde birinci molar dişin erken kaybı ya da köklerindeki rezorpsiyonun etkili olduğunu bildiren literatür bilgisiyle desteklenmektedir.

Distale migrasyon gösteren gömülü dişlerin tespitinde panoramik ve oklüzal radyografiler, periapikal radyograflara göre daha doğru bir tercihtir (3). Ağız içi periapikal radyografların yeterli olmama nedeni; distale migrasyon gösteren gömülü dişlerin genellikle daimi diş apekslerinin altında horizontal olarak konumlanmalarıdır. Bilgisayarlı tomografi çeşitli dental anomalilerin tespitinde ve lokalizasyonunun belirlenmesinde oldukça üstün özelliklere sahiptir (13,14). Oldukça pahalı ve her zaman ulaşılabilir olmamasına rağmen bu özellikleri göz ardı edilmemelidir.

Distale migrasyonlu dişlerin tedavisi; semptomlara, dişin pozisyonuna, dişin anatomik oluşumlara komşuluğuna, enfeksiyon-herhangi bir patolojik durum varlığına göre değişkenlik gösterir (8). Tedavi seçenekleri ise takip, cerrahi olarak dişin çekilmesi ya da dişin pozisyonu uygunsa ortodontik olarak sürdürülmesi şeklindedir. Rutin olarak alınan radyografiler migrasyon gösteren dişlerin erken teşhisini sağlayabilir. Böyle bir durumda persiste süt dişi çekimi gibi önleyici yöntemler tercih edilebilir. Teşhiste geç kalınırsa ortodontik ve cerrahi müdahale gerekebilir (3).

Sonuç

Bu çalışmanın sonucunda distal migrasyonun görülme sıklığı % 0.172 olarak tespit edildi. Distale migrasyon gösteren dişlerin tedavisi; semptomlara, dişin pozisyonuna, anatomik yapılar komşuluğuna göre belirlenir. Tedavi seçenekleri; dişin çekimi, takibi ya da ortodontik olarak sürdürülmesidir.

Kaynaklar

1. Peterson LJ, Ellis E, Hupp JR, Tucker MR, Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery, The CV Mosby Company, ST.Louis 1988
2. Schersten E.,Lysell L.,Rohlin M.,Prevalence of impacted third molars in dental students , Swed. Dent. J. 13 : 7 - 13,1989
3. Shapira Y, Kuftinec M. Intrabony migration of impacted teeth. Angle Orthod. 2003;73:738-743.
4. Kuftinec MM, Shapira Y, Nahlieli O. Bilateral transmigrating of impacted mandibular canines. J Am Dent Assoc. 1995;126:1022-1024
5. Shahoon H, Esmaili M. Bilateral Intraosseous Migration of Mandibular Second Premolars in a Patient with Nine Missing Teeth. J Dent (Tehran) 2010;7:50-53.
6. Alves DB, Pedrosa EF, Andreo JC, de Carvalho IM, Rodrigues Ade C. Transmigration of mandibular second premolar in a patient with cleft lip and palate-case report. J Appl Oral Sci 2008;16:360-363.
7. Matteson SR, Kantor ML, Proffit WR. Extreme distal migration of the mandibular second bicuspid. A variant of eruption. Angle Orthod. 1982;52:11- 18.
8. Demirkol M, Ege B, Yanık S, Keskinrüzgar A, Aktan AM, Kara Mİ. The distal migrant teeth of the mandible. Cumhuriyet Dent. J. 2012;15(1):27-32
9. Sutton PR. Migrating nonerupted mandibular premolars: a case of migration into the coronoid process. Oral Surg. 1968;25:87-98.
10. İmirzalıoğlu P, Yüzügüllü B, Gülşahı A. Türk toplumunda panoramik radyomorfometrik indekslerin demografik faktörlere göre belirlenmesi SÜ Dişhek. Fak. Derg. 2009;18:143-147.
11. Çelikoğlu M, Miloğlu Ö, Kamak H, Kazancı F, Öztekin Ö, Ceylan İ. Erzurum ve Çevresinde Yaşayan ve Yaşları 12-55 Arasında Değişen Bireylerde Gömülü Diş Sıklığının Retrospektif Olarak İncelenmesi. Atatürk Üniv. Diş Hek. Fak. Derg. 2009; Cilt:19, Sayı: 2, Sayfa: 72-5 Peck S. On the phenomenon of intraosseous migration of nonerupting teeth. Am J Orthod Dentofacial Orthop 1998;113:515-517.
12. Infante-Cossio, P. , J. M. Hernandez-Guisado , and J. L. Gutierrez-Perez . Removal of a premolar with extreme distal migration by sagittal osteotomy of the mandibular ramus: report of a case. J Oral Maxillofac Surg 2000. 58:575-577.
13. Okada, H. , S. Miyake , K. Toyama , and H. Yamamoto . Intraosseous tooth migration of impacted mandibular premolar: computed tomography observation of 2 cases of migration into the mandibular neck and the coronoid process. J Oral Maxillofac Surg 2002. 60:686-689.